

ATATÜRKÇÜLÜK NEDİR?

Prof. Dr. Hurşit ERTUĞRUL^x

Atatürk ve Atatürkçülüğün ne olduğunu anlamak ve kavrayabilmek için herşeyden önce O Büyük İnsanın fikir ve düşüncelerini, ilkelerini ve Türk İnkılâbının felsefesini anlayabilmekle ancak bir sonuca ulaşılabilir. Atatürk'ün felsefesinin ne olduğunun anlaşılması için de O'nun yaşantısını başka bir deyimle Atatürk'ü derinliğine bilmek zorunludur.

Atatürkçülük, kısaca Atatürk ilke ve inkılâpları demektir. Yapıcılık ve yaratıcılık, Atatürkçü düşünce sistemi'nin temel felsefesini oluşturur. Bunu kavramak, düşünce ile hareketi birleştiren yapıcı ve yaratıcı gücü kavramakla mümkün olur; bu da emek ister, cesaret ister, çok çalışmayı gerekli kılar. Hepsinin üstünde de, bilim, akıl ve deney üçlüsünün dengeli bir biçimde işletilmesini ister. Kısacası gerçekçi bir tutum ve davranış ister.

Atatürkçülük zordur. "Atatürkçüyüm!" demekle Atatürkçü olunmaz. Her şeyden evvel Atatürk'ü tanımak, anlamak ve sevmek gerekir; sonra da akıl, bilim yöntemi ile Atatürkçü Düşünce Sistemi'ni öğrenmeye çalışmak icap eder. Böylece Atatürkçü Düşünce Sistesi'nin bilincine ulaşılabilir. İşte bu noktadan sonradır ki koca bir insanlık dünyasının daha yüzyıllar boyu O'nu aşamayacağı kanaatine varılır.

Her ideolojinin özellikleri vardır. Atatürkçülüğün özelliği, katı-donmuş dogmalara dayanmamasıdır. O, bütün toplumlarda uygulanabilecek esaslar içerir. Akla, bilime, insan sevgisine dayanması onu işlenmeye uygun ve gelişmelere açık bir durumda tutmaktadır.

x) Atatürk Üniversitesi Rektörü

Atatürkçülük, Türk milletinin ihtiyaçlarından ve gerçeklerinden çıkmış milli bir ideolojidir. Temelinde insanlığın binlerce yıl işlediği yüksek değerler vardır. İlerlemeye, yenileşmeye açıktır. Bu ideolojidir ki vatani parçalanmaktan kurtarmış, yıkıntılar üzerinde onurlu ve milli bir devlet yükselmiştir.

Atatürkçü düşünce sisteminde üç düşünce akımının önemli yerleri vardır. Bu akımlar, millileşme, lâikleşme ve çağdaşlaşmadır. Başka bir deyişle Atatürkçülük, evrensel yapısıyla milli bütünlüğe, barışa ve geleceğe yönelik bir çağdaşlaşma hareketidir.

Gerçekten, Atatürk'ün temel inanışlarından ve onun düşünce sistemi olan Atatürkçülüğün unsurlarından biri de; ilmin ve aklın rehberliği altında sürekli çağdaşlaşmasıdır.

Daima daha güçlü, daha medeni ve daha müreffeh bir Türkiye'yi öngören Atatürkçü Çağdaşlaşma ve onun zihniyeti; uygarlık ve refaha, milli birlik ve beraberliğe, barışa ve insanlığa yöneliktir. Bu nitelikleri ile de hem milli, hem sosyal, hem de evrenseldir.

Atatürk'ün insanlık idealinde özgürlük, bağımsızlık ve insan haklarına saygı ön plânda gelir. Atatürk'ün özgürlük ve bağımsızlık aşkı, şu sözlerinde açıklıkla yansır: "Hürriyet ve istiklâl benim karakterimdir. Ben, yaşayabilmek için, mutlaka bağımsız bir milletin evlâdı kalmalıyım."

Görülüyor ki; Atatürk'ün özgürlük ve bağımsızlık tutkusu, bencil değil, ulusaldır; hatta, daha da ileri giderek diyebiliriz ki, evrenseldir; diğer bir deyişle bütün insanlık dünyasına yöneliktir.

Atatürk'ün insanlık idealini taçlandıran barış tutkusu, gerçekten dikkate değer bir enginliktedir. O, barışçı kişiliğini bütün enginliği ile ortaya koyan, "Yurtta Sulh!" ilkesini, Türk politikasının temel unsuru yaparak insanlık idealine dikkate değer bir katkıda bulunmuştur.

Atatürk'ün insanlık ideali, geleceğe yöneliktir ve umut doludur. O'nun asil ruhundaki insanlık sevgisinden kaynaklanır. Hiç bir faninin erişemeyeceği kadar üstün ve yüce bir insan sevgisine sahip olan Ulu Önder, insanlık idealine hizmet ederek insanlığa yeni değerler katan, Türk milletinin zekâ ve yeteneğini, tarihi oluşumdan da güç ve kuvvet alarak, insanlığın saadetine ve huzuruna hizmet veren ve insanlığı zafere ulaştıran yüce bir kişidir.

Confucius'e göre, üstün insanı simgeleyen üç nitelik vardır: "Faziletli, akıllı ve cesur olmak". Atatürk, bu üstün insan tipinin, her halde, en göze çarpan örneklerinden biridir.

Atatürk, hem bütün kalbiyle sevdiği ve mensup olmaktan sonsuz gurur duyduğu Türk Milleti'nin, hem de bütün insanlığın mutluluğu için çalışmıştır.

Atatürk, kinlerden, düşmanlıklardan, açlıktan, yoksulluktan kurtulmuş; insanların ırk, renk, cinsiyet, din esasına dayalı ayrımcılıklarla ezilmediği bir dünyanın kurulmasını istemiş; bu yolda çaba harcamıştır.

Atatürk, seçkin tarihi kişiliğinden kaynaklanan kurtarıcı, kurucu ve inkılâpçı liderliği ile sadece Türk milletini için ulusal bir kahraman olmakla kalmamış; aynı zamanda, derin bir insan sevgisine dayanan insanlık ideali ve ilham kaynağı eserleri ile, bütün dünyada insan haklarının gerçekleşmesine katkıda bulunmak suretiyle, bütün insanlık için de bir onur simgesi olarak insanlık tarihindeki yerini almıştır.

Atatürk, yalnız bir başkumandan, yalnız bir toplum yapısını kökünden değiştiren ve onu çağdaşlaştıran bir inkılâpçı ve lider değil, aynı zamanda birçok konularda da özel felsefe ve görüş sahibi bir düşünür, bir bilim adamıdır.

LİTERATÜR

- Enginsoy, C., "Atatürk'te İnsan Sevgisi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi. (AAMD), I/1 (1985), s.194-198
- Feyzioğlu, T., "Milli Kurtuluş Önderi Atatürk ve Milletlerarası Etkisi", AAMD, III/7 (1986), s.13-48.
- Giritli, İ., "Atatürkçü Çağdaşlaşmanın Türk Toplumundaki Sonuçları" AAMD, I/2 (1985), s.335-340
- Giritli, İ., "Atatürkçü Çağdaşlaşmada Bilim ve Teknoloji", AAMD, III/8 (1987), s.359-370
- Göksel, B., "Atatürk ve Kadın Hakları", AAMD, I/1(1984) s.213-236
- İlhan, Ş., "Türk Kurtuluş Hareketinin Safhaları ve Çağdaşlaşmaya Etkileri", AAMD, I/2 (1985), s.319-326
- Kaynar, R., "Atatürkçülükte Millileşme, Lâikleşme ve Çağdaşlaşma (medeniyetçilik)", AAMD, IV/12 (1988, s.521-526.
- Mumcu, A., "Atatürkçü Düşünce Sisteminde Milli Birliğin Yeri", AAMD, III/8(1987), s.371-377
- Tanfer, V., "Atatürk-Atatürkçülük", AAMD, I/1 (1984) s.194-198
- Tünay, B., "Jeopolitik Tehditler Karşısında" Yurtta Sulh Cihanda Sulh", AAMD, II/6 (1986), s.743-756.